

# Informace pro rodinu

## Příprava pečujících:

- Jsou pečující připraveni na to, že pacient bude zcela **závislý a upoután na lůžko**?
- Mají pečující zajištěnou **finanční podporu**? (Příspěvek na péči, dlouhodobé ošetřovné,...?)

## Stravování:

- Mají pečující informace o **změnách** v příjmu **potravy** a **tekutin** u umírajícího pacienta?
- Jsou si vědomi, že **ztráta chuti** k jídlu je **běžná** a předvídatelná?

## Fyzické změny:

- Mají pečující informace o fyzických změnách, které doprovázejí umírání? (změny v **dýchání**, **barvě** a **teplotě** kůže, změny **vědomí** – např. terminální delirium,...)

## Dostupnost pomoci:

- Mají rodinní příslušníci přístup k **24hodinové** telefonické podpoře pro řešení symptomů nebo změn stavu pacienta?
- Jsou tyto **kontakty** snadno dostupné pro všechny, kdo je mohou potřebovat?

## Cíl

Tento přehledný průvodce Vám pomůže:

- strukturovaně **posoudit možnost** domácí péče,
- **připravit** pacienta i rodinu na závěr života,
- **předejít** krizovým situacím,
- zajistit důstojné a klidné zázemí v souladu s **přáním** pacienta.

## Jak průvodce využít

Průvodce je inspirován australskou praxí a byl upraven pro české prostředí. Můžete ho využít při plánování péče, konzultacích s rodinou i při práci se sestrami domácí zdravotní péče a dalšími poskytovateli domácích služeb.

**Kontakt**  
praktik@paliativnipraktici.cz  
www.paliativnipraktici.cz

**Autoři**  
MUDr. Tereza Pacíková,  
MUDr. Dana Nováková

Distribuce a tisk tohoto materiálu byly zajištěny ve spolupráci s domácím a lůžkovým hospicem Cesta domů, z.ú.



## Cesta domů

Tento materiál vznikl v rámci programu Paliativní praktici s odbornou garancí ČSPM a s finanční podporou nadačního fondu Abakus v letech 2023-2025.



PRŮVODCE  
PRO  
PRAKTICKÉ  
LÉKAŘE

# Plánování domácí péče v závěru života

Plánování úmrtí v domácím prostředí je jedním z nejcitlivějších a zároveň nejdůležitějších aspektů paliativní péče. Praktický lékař hraje v tomto procesu klíčovou roli nejen jako koordinátor péče, ale i jako důvěrník pacienta a podpůrce rodiny.

  
paliativní  
praktici

## Ujasnění očekávání a podpory

---

### Přání pacienta:

- Vyjádřil pacient **přání** zemřít doma?
- Jsou si tohoto přání vědomi **všichni** členové domácnosti?
- Bylo toto přání **prodiskutováno** s rodinou?

### Dostupnost péče:

- Jsou k dispozici osoby schopné poskytnout **nepřetržitou** péči?
- Jsou dostupné **služby**, které mohou rodině pomoci (např. ošetrovatelská služba, dobrovolníci)?

### Prognóza:

- Jaká je očekávaná **délka** péče (dny, týdny, měsíce)?
- Je připraven **záložní plán** pro případ, že by domácí péče nebyla možná?

### Dokumentace:

- Je připraven **plán péče** a je sdílen **se všemi** zúčastněnými?
- Je k dispozici dokumentace pro **záchrannou službu**, obsahující plán péče?

## Posouzení domácího prostředí

---

### Bezpečnost a pohodlí:

- Je možné zajistit **bezpečnou** a **pohodlnou** péči doma?
- Jsou k dispozici potřebné **pomůcky** (pohovací lůžko, pomůcky pro mobilitu, antidekubitní matrace,...)?

### Ošetrovatelská péče:

- Je dostupná domácí ošetrovatelská služba?
- Jsou **rodinní příslušníci** poučeni o poskytování péče (přesuny, podávání léků, stravy)?

### Specifické potřeby:

- Existují **složitě ošetrovatelské potřeby**, které by mohly být obtížně zvládnutelné doma (např. obtížně hojící se rány, fistuly, spinální analgezie)?

### Praktická opatření:

- Je potřeba upravit uspořádání domácnosti (např. přesun lůžka do jiné místnosti)?
- Je třeba zvážit přesun pacienta k rodinnému příslušníkovi (s ohledem na dostupnost služeb)?

## Plánování zvládnutí symptomů

---

### Revize medikace:

- Jsou některé dlouhodobě užívané léky již **nepotřebné**?

### Plán péče:

- **Jak často** bude pacient navštěvován praktickým lékařem?
- Jakou péči poskytne domácí ošetrovatelská služba?
- Jaké jsou dohody s paliativním týmem?

### Pohotovostní medikace:

- Jsou k dispozici potřebné **léky** pro zvládnutí **akutních stavů**?
- Jsou rodinní příslušníci poučeni o **podávání léků** (např. subkutánně)?
- Jsou léky dostupné v **místní lékárně** a je zajištěna jejich dostatečná zásoba?

### Rizikové situace:

- Je připraven plán pro zvládnutí **vysoce rizikových situací** (např. masivní krvácení, obstrukce dýchacích cest nebo střev)?